

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.

TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-HIVATALOS KÖZLÖNYVE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM

TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj-ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8-lei

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1929. évi június hó 24-én, hétfőn d. u. 5 órakor az egyesület Attila-u. 10 szám alatti székházában rendes ülést tart, melyre a választmányi tagjait meghívja.

Kolozsvár, 1929. június hó 14-én.

Az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése.
2. Jelentés az egyleti alapszabályok módosításának jóváhagyásáról.
3. Jelentés a szervezési munka beindításáról.
4. Jelentés a zilahi falufejlesztési tanfolyamról.
5. Jelentés a ref. theológián rendezett gazdasági tanfolyamról.
6. Jelentés a magyarországi gazdasági tanulmányutáról.
7. Jelentés a Transylvania Lótenyésztő Egylet megalakulásáról és a zsuki lóversenyéről.
8. Szamosmegyei Gazd. Egylet ártata a szesztilótvény módosítása tárgyában.
9. Az Irodalmi Szakosztály jelentése:
 - a) új füzetek kiadásáról és véleményezéséről.
 - b) Lázár László szakoktatásügyi indítványáról.
 - c) egyéb szakosztályi ügyekről.
10. A Növénytermelési Szakosztály jelentése:
 - a) a komlótermelők panaszáról.
 - b) vetőmagminta-vásár eredményéről.
11. Szőlészeti és Kertészeti Szakosztály jelentése:
 - a) növényvédelmi szerek bemutatásáról.
 - b) gyümölcsköstölők rendezéséről.
12. Cukorrépatermelői Szakosztály jelentése:
 - a) 1929. évi termelői szerződésről.
 - b) tagsági ügyek és tagdíjakról.
 - c) vándorgyűlésekről.
13. Székely Múzeum Egylet javaslata egy gazdasági kiállításnak Sepsiszentgyörgyön való rendezése tárgyában.
14. Jelentés az évi jelentésnek a törvényszékhez való beterjesztéséről.
15. Jelentés a ketti ház bérbeadásáról.
16. Jelentés az emeleti lakó perléséről.
17. Jelentés a tagdíj hátrálékosok felszólításáról.
18. Jelentés a mezőgazdasági kamarai tagokhoz intézett megkeresésről.
19. Jelentés a szőlőoltvány készítésre való oktatás szervezéséről.
20. Jelentés a Németországba küldött gazdaijak elhelyezkedéséről.
21. Jelentés M. I. adomány leveléről.
22. Jelentés a kerti ház fedelének javításáról.
23. Jelentés a tagmozgalomról.
24. Ülés napjáiig beérkezett tárgyak.
25. Esetleges indítványok.

MEGHÍVÓ.

Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Vállalat, Növénytermelési és Szőlészeti és Kertészeti szakosztályai 1929. évi június hó 24-én, hétfőn délután 4 órakor, az egylet hivatalos helyiségében (Attila-u. 10.) együttes ülést tartanak, melyre a szakosztályok tagjai tisztelettel meghívattak.

Kolozsvár, 1929. június hó 15.

AZ ELNÖKSÉG.

A faluslak a faluért.

A társadalom minden rétegének magának kell gondoskodnia saját érdekei képviseletéről. Nézzük meg az ipari munkásokat, a gyárosokat, az állami és magán alkalmazottakat stb., mind külön érdekképviseleti szervet alakítottak maguknak.

Minden embernek magának kell előteremnie a létminimumhoz szükséges anyagiakat. A mai kereseti viszonyok között ez szerfölött nehéz a falusi ember számára, mert semmiféle gazdasági terménynek nincs ára. A szét-szórta élő földmivelő nép milliói nem tudták erőiket összeszedni eddig érdekeik védelmére. Így tuflonyomó többségük dacára is a földműves érdekek nem esnek kellő súllyal a kormány igazság mérő serpenyőjébe.

A nyomatékot itt csakis egy jól szervezett földműves társadalom adhatja meg. Ez a földműves osztály azonban ma még szervezetlen. Szervezetlen, mert nem volt szabad eddig egy egységes szervezetbe szervezven bekapcsolódnia. Most azonban, hogy az E. G. E. éppen ennek a céljának érdekében módosította alapszabályait, amelyek június 5-én jóváhagyást nyertek és június 20-án jogerőssé is válik a jóváhagyó határozat, nem lesz semmi akadálya annak, hogy minden erdélyi magyar gazdatestvérünket egy egységes szervezet kebelében ölelhessük át.

Ez így papíron szépen és jól hangzik. Hogy a gondolat valóra válhasson és az ige testet ölthessen, ahoz gazdaöntudatra és az öntudatos gazdák helyes célkitűzésére, szervezésére, vezetésére és irányítására van szükség.

Az erdélyi magyar földművelő nép gazdasági téren való szervezése, nevelése és vezetése tekintetében való utmutatás és irányzás céljából, az E. G. E. Erdélynek a magyar földművelő nép által sürűbben lakott részein falufejlesztési tanfolyamokat fog rendezni. Ezeket a tanfolyamokon mindnyájunk jól felfogott érdekében ott kell legyen minden magyarok által lakott falunak 2-2 kiküldöttje.

A falusiaknak kell a falusiak érdekeiért sikra szállani és amikor erre 10 évi kisebbségi sors után az első alkalom kínálkozik, ne mulassza el egy falu sem megragadni azt.

Közszótlások az erdélyi komlótermelés válságának kérdéséhez.

Az erdélyi komlótermelés válságának aktuális kérdése tárgyában az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya megkereste a sörkartell és az erdélyi sörgyárakat is, melyek elsősorban hivatottak az úgy kedvező mederbe való terelésére. A Szakosztály megkeresésére Bürger Albertnek, a sörkartell elnökének választát az alábbiakban ismertetjük bővebben, mivel az úgy közérdeklődésre tarthat számot.

Az erdélyi komlót régebbi időkben is nem a hazai sörgyárak használták fel, hanem külföldi kereskedők vásárolták, főleg export céljára. Az erdélyi komló t. i. durva, nagy tobozu, lupulinban szegény, de főleg rosszabb zamatu a cseh komlónál. Viszont azonban szép világos színű és csekély olajtartalmánál fogva nem avasodik könnyen. Eme két tulajdonságánál fogva főleg amerikai számlára szivesen vásárolták, mivel olcsó, világos sör készítésére alkalmas, továbbá mivel a tengeri szállítást jól bírja.

A háboru óta kereskedők — külföldiek, mivel belföldi komlókereskedők tudtom szerint nincsenek — nem igen keresik fel komlótermelőinket, leginkább talán azért, mivel amióta Amerikában száraz regim van, Amerikának komlóra kevés szüksége van.

Komlótermelőink jól tennék ennél fogva, ha kertjeiket másfajta dugvánnyal próbálnák beültetni, amelyekből eredő komló jobban megfelel a hazai sörgyártás kívánalmainak.

Hogy milyen dugványt kell eme célból nálunk meghonosítani, illetőleg ültetni, azt csak úgy röviden nem lehet megmondani. Ennek a megválasztása t. i. igen nagy körültekintést igényel, vagyis másszóval: *kísérleti telepen meg kellene állapítani*, hogy melyik komlófaj az, amely a különleges klimatikai és talajviszonyainknál fogva olyan komlót eredményez, amely a hazai sörgyártás céljára használható. Ilyen kísérleti telepet egyes termelők nem állíthatnak fel, lévén az felette költséges, de egy ilyen kísérleti telepnek a létesítése nagy szakudást is kíván.

Itt megjegyezni kívánom, hogy a mi komlótelepeink legtöbbje nagy terméshozamra van beállítva s nem ritkaság — jó években — kat. holdanként hat, de sőt még ennél is több

MINERVA

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviseletok:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviselőtek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselet:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseletok: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

métermáza termés. Ezzel szemben a jóféle cseh komló sok alig adnak holdanként 2—3 máza termést. A mi komlóinknak tobozai nagyok, durva levelűek, kevés lupulintartalommal, ezzel szemben a saazi komló (az auschai, de sőt a lengyel komló is) toboza kicsiny, zárt, finom gereznyével, nagy lupulintartalommal és főleg igen finom zamattal.

Mindezekről könnyen lehet meggyőződést szerezni, ha hazai származású és cseh komlót összehasonlítunk.

Magam is komlótermelő lévén, ezeket a különbségeket igen jól ismerem és megjegyzem, hogy gondos művelés, okszerű trágyázás folytán, saját termésű komlómmal igen jó eredményeket értem el és érek el most is, ami a nyert komló minőségét illeti. Igaz azonban, hogy hozam tekintetében nem tudok többet elérni, mint legfeljebb 400 kg.-ot kat. holdanként.

Ezek előrebocsájtása után bátor vagyok most már a feltett kérdésekre a következőkben válaszolni.

Elsősorban a cseh és a hazai komló ár-külömbözetét óhajtom megvilágítani.

Az őszele a cseh, elsőrendű komlónak az ára volt franco valamely határállomás 50 kg.-ként Kc 2450.—, ehhez jött még a fuvar a határtól az illető gyárig, továbbá a vám, amely mm.-ként 1000 Leit tett ki. Vagyis átszámítva belekerült 100 kg. 4900 Kc.-ába, a akkori árfolyam 4'90

Lei 24010

vám 100 kg.-ként 1000
fuvar a határtól a gyárig átlagban 200

összesen: Lei 25210

Ezzel szemben ugyanakkor lehetett kapni Segesvárt szép színű komlót 100 kg.-ként 8000 Leiért, vagyis alig egyharmad árban. El nem képzelhető, hogy sörgyárosaink pusztán előszeretettel a külföldi komló iránt, ily nagymértékű árdifferenciát hajlandók hordozni (megjegyezve, hogy egy közlépserű gyárnál eme árdifferencia sok százezer leire megy), ha erre alapos okuk nem volna. Eme ok pedig elsősorban az, hogy közönségünk azonnal megérzi, ha a sör nincsen elsőrendű komlóval főzve.

Ami most már ama kérdést illeti, hogy kémiai vizsgálattal lehet-e a különböző komlók közötti különbséget kimutatni, megjegyzem, hogy tekintettel arra, hogy leginkább a zamatanyagok mineműsége okozza a különbséget a különböző komlók között, tulajdonképpen a komló minőségének a megítélésénél elsősorban a szakértelem a mérvadó. Azt természetesen ki lehet kutatni vegyvizsgálat útján is, hogy valamely komlónak mekkora a lupulin-, komlóolaj-, komlószurok- stb. tartalma, azonban a zamatanyagoknak a minőségét csakis a nagyon gyakorlott szaglási képesség bírja meghatározni. Megszemlélés (tehát nem szaglás) útján meg lehet továbbá állapítani, hogy valamely komló jól van-e szedve, a tobozok fedőlapjai nem igen durvák-e, nem magvas-e a toboz (ez utóbbi t. i. nagy hiba, mivel a magvak egy különös rossz zamatanyagot tartalmaznak és onnan ered, hogy a komlóban vagy annak közelében him-komló létezik, amelynek irtása igen fontos), jól van-e megszáritva, nem melegedett-e fel a raktározás alkalmával, nem tartalmaz-e idegen anyagokat? Egyszóval a komló megítélése nem annyira a kémia, mint inkább a szakértelem dolga.

Már voltam bátor reámutatni, hogy itt elsősorban csakis a minőség javításával lehet célt elérni, amennyiben a komlót a hazai gyártás céljára akarnók felhasználni.

A másik mód az volna, ha komlókereskedelmet lehetne megint kreálni, amely azután felkeresné azokat a fogsztókat, akiknek az erdélyi komló jó jelenlegi minőségében is. Ebben az esetben azonban azzal kell számolni, hogy az erdélyi termelők közelfekvő okból termelvényüket lényegesen olcsóbban kell eladják, mint amilyen árt elsőrendű külföldi, nevezete-

sen saazi komlóért lehet elérni. Sajnos, de érthető, hogy termelőink őszele, amikor a komlószer megindul, elsősorban megnézik, mit fizetnek Saazban és ehhez igazítják áraikat.

A komlókereskedelem feladata természetesen az volna, hogy az egyes komlókat minőség szerint osztályozza, ami jelenleg egyáltalában nem történik, de a termelő meg sem teheti.

Végül még megjegyzem, hogy minden gyár rendszerint őszele szokta egész évi szükségletét befedezni, amiből azután az következő, hogy az őszi vásártól visszamaradt komlók csak nagy ritkán értékesíthetők, leginkább csak akkor, ha rossz termés folytán a világpiacon komlóhiány mutatkozik. Ilyenkor azután a sörvő olyan sört is megiszik, amely gyengébb minőségű komlóból gyártott.

Bürger Albert

sörgyáros, a sörgyárosok szindikátusának elnöke.

Az „Erdélyi Gazda“ f. évi 11.-ik számában Az Erdélyi komlótermelés válsága címen egy cikk jelent meg, mely némi tekintetben helyreigazításra szorul. Ugyanis először a termelőknek nemcsak múlt évi, hanem két-, sőt hároméves termése is raktáraiban hever, mely már értékét is veszítette. 1928. év őszele az összes komlótermelésnek cirka 10%-át vették meg belföldi gyárosok 6—8 ezer leies áron, ugyanakkor a cseh komló ára ab ott 15 ezer lei körül mozgott. Másodszor a belföldi áruért nem félárát kínálnak, hanem semmilyen áron nem veszik meg; ellenben hozzák a gyárak legtöbbször a nem jobb minőségű cseh elnevezés alatt egyrészt cseh, nagyjából lengyel komlót kétszeres, sőt háromszoros áron. Az, hogy az erdélyi komló jó minőségű, azzal igazolható, hogy a télen is több mintát küldtek a termelők Saazba és Németországba, honnan kaptak is azonnal árajánlatot és a minőséggel is meg voltak elégedve, azonban a szállítási vám és az ottani raktárköltéseket kellett volna előlegezzék a termelők és várjanak míg az árut elhelyezik. Egyrészt az előlegezendő költség, másrészt a nagy távolság és vámhatárok miatt tartozkodtak a termelők attól, hogy az értekesítés ezen módját válasszák. Különben egészen biztosan visszajött volna komlónk a hazai sörgyárakba, mint saazi komló. Ennek a lehetetlen helyzetnek eredménye, hogy a komlóval beültetett terület eddig is már 50%-kal apadt az utolsó két évben. A Segesvári Komlótermelők Egylete minden eddigi kormányánál megjelent és a küldöttségek szakszerű emlékiratokat nyújtottak át a kormány egyes tagjainak, de minden hiába, a hazai jó minőségű komló eladatlan marad, amivel egy évi raktározás után a termelők polyva helyett aljaznak, a külföldi komló pedig jó magas áron elárasztja az országot. Azt hiszem, ehhez nem kell további magyarázatot fűzni. Tavaly egy sörfőző azt mondta nekem, hogy a saazi préselt komló között nagyon sok a selejtes és idegen anyaggal telt komló, mert sok külföldi, főleg lengyel komló megy Saazba, melyek gyenge minőségűek és ezeket préselve mint saazi komlót vesznek meg a gyárosok. Mint köztudomású, a sörfőzők nagy többsége cseh. Azt is tudjuk, hogy a sörfőzőtől függ az egész sörgyártás, így az egész gyár kezükben van. Míg a sörfőzők rendelkeznek, addig nem is lesz más a helyzet. Ezzel távolról sem mondom azt, hogy rossz komlót vegyenek a gyárak.

Az azonban nincsen könnyebb annál, hogy a földművelésügyi minisztérium egy szakembert nevezzen ki a komlótermelő vidékre, ki a komlótermelést irányítsa és az eladásnál közreműködhetnék egy bizottság, melyben a gyár és termelő is képviselve volna. Ugy látszik, hogy a komlótermelésnél a kormány álláspontja: hadd szegényedjenek az ország komlótermelői. Hiszen magyarázatra nem szorul, hogy mily nagy kára van az országnak azáltal,

hogy külföldi komlóért igen nagy összeg vándorol évenként külföldre, míg a belföldi jó minőségű komló eladatlan hever a termelőknél. Távolról sem főznek belföldi gyáraink olyan jó sört, hogy a mi jó minőségű komlónkat fel ne használhatnánk.

(Keresd, VI./3.) Gr. Bethlen Bálint.

A csemegejuhturó (liptói) készítés módja.

Előre kell bocsátanom, hogy a juhturó készítését megelőzi a juhsajtnek vagy mint rendszeren nevezik „gomolyának“ készítése. Gomolyát, juhsajtot kell először készítenünk és ebből gyurjuk azután a juhturót, a liptóit.

A tej, amelyből gomolyát akarunk készíteni, még a Felvidéken sem mindig tiszta juhtej. A bács szeret egy-két tehenet tartani és annak tejét hozzákeveri a juhtejhez és ha az 8—10%-nál nem több, nemhogy ártalmára, hanem még előnyére van a belőle készülő terméknek.

A tej, amelyből sajtot készítenek, semmi esetre se legyen savanyu, mert abból jó turó soha nem lesz. Ha egyik fejes nem elég a megfelelő gomolya készítéséhez, hűtsük le a tejet, tartsuk hűvös pincében úgy, hogy meg ne savanyodjon, míg feldolgozásra kerül. Jobb az esti tejet reggelig eltenni, mint fordítva, az éjszaka mégis hűvösebb és az esti és reggeli fejes között is rendszeren kevesebb idő telik el. Ha nem savanyodik meg a tej állás közben, úgy baj abból nem származhat a sajtok minőségére, sőt mert „érik“ a tej, még előnyös is. Az érés a tejsavbaktériumok elszaporodásában leli magyarázatát, azonban azok csak jelentéktelen mennyiségű, izlószerünkkel nem is érezhető mennyiségű savat termelnek csupán. Szűrjük végül meg a tejet a sajt készítés előtt, mert a juhtej különösen szennyes. Közel van a juhok tőgye a földhöz!

A beoltás. Melegítsük fel a tejet — ha már nem volna tőgyemeleg — 30 C fok körüli hőmérsékletre és adjunk hozzá annyi oltót, hogy az 30—35 perc alatt megalvadjon. Arra a kérdésre, hogy milyen mennyiségű oltó hozza létre az alvadást 30—35 perc alatt, sajnos nem lehet számmal felelni. Változó egyrészt magának az oltónak az erőssége, másrészt a tej savfoka, méz tartalma, szóval összetétele szerint is. A közölt képlet segítségével kiszámíthatjuk pontosan az oltó mennyiségét:

$$\text{Oltómennyiség} = \frac{\text{tejmennyiség} \times 30}{\text{oltó erősség} \times 35}$$

Ha azután egyszer megállapítottuk, mennyi oltót kell venni, s miután egyik napról a másikra nem igen változnak az oltó hatását befolyásoló körülmények, a megállapított mennyiséget vesszük irányadónak. Mércével mérjük le vagy kanálban adjuk meg a szükséges mennyiséget. Az oltó készíttéssel nem érdemes vesződni, legcélszerűbb por vagy a könnyebben adagolható folyékony oltót (oltókivonat) beszerezni, amilyent már hazai gyáraink is készítenek.

Óvakodjunk túl sok oltó használatától, amely 30 percnél rövidebb idő alatt alvaszt, mert nagyon kemény, szivos gomolyát ad. Igen gyorsan alszik a tej akkor is, ha már savanykás vagy savanyu. Ilyen esetben menjünk le a hőmérséklettel is 25 fokra és adjunk kevesebb oltót hozzá, hogy az alvadási idő továbbra is 35 perc körüli legyen. Beoltás után csendben álljon a tej, ne bolygassuk amíg meg nem alvad.

Az alvadék, az oltó hatására megaludt tej. Aprításához foghatunk, ha májszerű törésű és ha az alvadékba mártott ujjunk nem tejes, nem fehér, jelöl, hogy az egész tej megaludt már. A törést, aprítást fakanállal vagy vékony fapálcikával végezzük, eleinte óvatosan mogorónagyságig, később már kicsit erősebben köleszemnyi alvadékrögökig folytatjuk. Ezután igen rövid ülepedés után kézzel összenyomkodjuk a fenekére ülepedett alvadékokat és gomolyává for-

máljuk. Ez az összenyomkodás a savóban megy végbe, amelyből közben valamelyest le is merhetünk. Az alvadékat az edény falához, a két kéz tenyere között nyomkodva, a meleg savóban minden nehézség nélkül sikerül gomolyává gyúrnunk. Nyomogassuk meg utóbbit jól, mert ennek a műveletnek részben a savóeltávolítás is a célja, nemcsak a gomolyaformálás. Ugyanez a célja az alvadék apróra való összetörésének is, jobban eltávozik a savó az apróbb alvadékszemcsékből, mint a durva rögökből, ez pedig fontos a jó gomolya érdekében.

A gomolyakészítés helytelen módja az, ha az alvadékat nem formáljuk már a savóban gomolyává, hanem törés után kendővel halásszuk ki azt és csupán így csurgatjuk ki a savót belőle. A savóból a kendőbe további kicsöpögés céljából csak a már kézzel összerformált alvadékat tegyük.

A kicsöpögtetés miatt, a kendő négy csücskét összecsomóztatva, 18–20 fok hőmérsékletű kamrában felakasztjuk a sajtot 24–48 órára. A hőfok lehetetlen ne szálljon magasabbra, de ne is sülyedjen le. Rosszabb a kicsöpögés alacsony hőfokon, de a tejsavbaktériumok kívánatos elszaporodása is korlátozott, kivált ha lényegesen 18 fok alá sülyed a hőmérő higanya. A túl magas hőmérséklettel viszont az a veszély jár, hogy könnyen hibásan erjednek a sajtok, könnyen puffadnak és megrepednek.

Az érlelés. Amint a gomolya kicsöpögött, 24–48 óra elteltével kivehetjük a kendőből és érlelésnek vetjük alá. Az érlelést legjobb pincében végezni. Az Alföldön sok helyen az a rossz szokás uralkodik, hogy a gomolyákat az ereszt alá helyezett polcokra rakják. Igaz, hogy a Felvidéken és Erdélyben a juhászok szintén szabadon tartják igen sok helyen a gomolyát, de gondoljunk arra, hogy a hegyekben hűvösebb az éjjel és nappal sem melegszik fel a levegő annyira, mint a síkságon. A rekkenő nyári melegekben a gomolya túlságosan összeszárad az ereszt alatt és nem ad jókenhető, puha, omlós turót.

A gomolyát 8–10 napnál tovább nem célszerű érlelni. A túl soká érlelt gomolya nem ad finom juhturót, mert ha egyszer a tejsavas erjedés lezajlott abban és a fehérjebomlás nagyobb méreteket ölt, ez nem előnyös a minőségre. Egyébként a pincében a gomolya kezelése abból áll, hogy két naponként száraz ruhával jól megtörölgetjük és friss, száraz deszkalapra tesszük át azokat. A gomolya, amely kezdetben gömb formájú (gomoly alakú), az érés alatt egyik felén ellaposodik, kenyér alakot kap és elterül többé-kevésbé aszerint, hogy keményebbre vagy lágyabbra készült. Felszíne megsikkad és a tejtermékekről szinte sohasem hiányzó fehér penész (*Oidium lactis*) bundája vonja be. Ez utóbbi különösen akkor hatalmasodik el erősen, ha a gomolya kérgét nem törölgetjük. A 8–10 napos gomolyából már készíthetünk juhturót és ismét hangsúlyozom, nem is jó tovább késlekedni a gyurással, ha finom turót akarunk.

(Vége köv.)

A bukaresti nemzetközi mezőgazdasági kongresszus növény-nemesítő osztályának gyűlése.

A bukaresti nemzetközi mezőgazdasági kongresszus kapcsán a növény-nemesítők ülést tartottak.

Az értekezlet legfőbb két tárgya a nemesített növényfajták elismerésének és törzskönyvezésének nemzetközivé tétele, továbbá a nemesített búzák minőségkérdése volt.

Ülés 4.-én és 6.-án volt. Az első napon voltak vagy 50-en a teremben, közöttük k. b. 10 külföldi. 4 francia, 1–1 hollandus, horvát, bolgár, cseh, lengyel. Angol, német olasz, osztrák nem volt. Magyarországi sem. *Ducomet* francia professzor elnökölt. Az idevalók közül *Andronescu* hărăstrăui gazd. akad. tanár, a román tagozat egyik elnöke volt a legfőbb személyiség. A minisztérium csak a megnyitáson képviseltette magát. Hiányzott, sajnos, súlyos betegség miatt *Ionescu-Sisestii*, volt director general s a kísérleti intézmények igazgatója. A másik szakosztályi elnök, *Munteanu*, szintén hărăstrăui tanár. Ott volt *Săulescu* k. vári gazd. akad. tanár, dr. *Stephani*, a szász növény-nemesítő.

4.-én megnéztük a bukaresti ujonnan berendezett gabona- és lisztkísérleti laboratóriumot, amelyet *Andronescu* professzor vezet. Az új budapesti állomáshoz képest szerény méretű intézet, 3 földszintes és egy pincehelyiségben. De egészen modern berendezése van, melyre sokat költöttek.

5.-én nem volt gyűlés, hanem ehelyett egy érdekes autókirándulást tettünk 16-on (360 km.) Alexandria, Târgu-Măgurei, Corabia, Ferma Studina, Caracal, Roșiori és vissza Bukarestibe. A kirándulás célja Ferma Studina volt, a földm. kormány büszkesége, ahol nagy növény-nemesítő telep is áll fenn. A fő növényük a buza. Foglalkoznak a tengerivel, zabbal, árpával és lucernával is. 1922-ben kezdték meg a háború alatt megszakadt munkálatokat és még évek telnek el, mielőtt nagyban adhatnák el a termelvényeiket.

A tenyészkert nagy, 4–5 holdas, rendszeren beállítva. A buzaparcellák azonban igen elmaradtak. Szenvedtek a téltől, a késői kitarvasodás miatt és meglehetősen nagyfokú rovarkár (thrips) van bennük. Mégis kiválóknak mondhatnók ahhoz képest, amit az egész uton láttunk. Itt legalább térdig érők a már javarészt elvirágzott búzák, míg az uton mindenfelé ennél alacsonyabb, jórészt még ki sem kalásztolt buzavetések láttunk, amelyek ijesztő mértékben ritkák. Pedig a tél nem volt olyan szigorú, mint nálunk. A studinai diófák sértetlenek, míg nálunk csaknem mind tönkrementek.

A tengeri már sokkal jobb mindenfelé. Studinában csaknem térdig érő, másutt olyanforma, mint felénk a Maros völgyében.

A studinai állami birtok cca 2000 kat. holdas. Van benne minden, ami szem s szájnak ingere. Szép, új, rendes, világos épületek. Növény-nemesítő „templom”. Magtisztító berendezés, beépítve, napi 100–150 q teljesítő-képességgel. Egyelőre nem a saját szelektált anyagukat tisztítják rajta, hanem bértisztítást vállalnak. Tavaly 19 vagon magot tisztítottak. A berendezés épület nélkül 2 millióba került. A tisztítók közelében sorjában rendes kis béresházak 1–1 család számára. Tágas, világos gépszínek, műhelyek. Higienikus istállók. Cement fiaztatóberendezés 2×2 méteres kutrakkal. Mintaméheszet cca 50 kaptárral, amelyek egy vastagfalú kőépületben vannak elhelyezve, a falba vágott külön röplyukakkal.

Autón körülvettek a több 100 holdas jókarban tartott legelőn s bemutatták a rajta legelő állatállományt. Gidrán méneket és kancákat, szép, nagytestű erdélyi-magyar marhát, mangalica sertésállományt.

Korán reggel indultunk és csak kevéssel éjjel előtt érkeztünk vissza Bukarestbe, az égő moreni-i petroleumszonda távoli visszfényének és néha felcsillanó lángjának romantikus látványában elmerülve. *Dr. Konopi Kálmán.*

A répakapáló gépek használata.

A kapálás célja a földet porhanyó állapotba hozni és ebben az állapotban minél tovább megtartani, hogy ezáltal a talaj nedvességtartalmát megőrizzük, a talajt légjárhatóvá és a csapadék felvételére alkalmassá tegyük, azonkívül célja a gyomirtás és a gyökerek erőteljes növekedésének és terjeszkedésének előmozdítása.

A magas munkabérek a cukorrépatermelés jövedelmezőségét nagyban veszélyeztetik. Létérdeke minden gazdának a termelési költségek csökkentése kapálógépek használata által, hogy így magát a költséges kézikapálástól függetlenítsse. E téren első feladat, hogy kellő számú és megfelelő kapálógéppel szerelje fel magát. A többsoros kapálógépek nem felelnek meg annyira a célnak, mert velük a megkívánt 8–10 cm. mélyen a gépet vonó állatok megerőltetése nélkül dolgozni nem tudunk.

A gyárak rendszeren kétrúdu, egylovas kapálógépeket hoznak a 3–4 soros gyártmányokból forgalomba, holott a ló gyors mozgásánál és kisebb erejénél fogva nem felel meg olyan mértékben a mély kapálásnál, mint a kettes ökörfogat. A késeknek a répasorokhoz minél közelebb megkívánt beállítása, e munka pontos keresztülvitele a répasorok kivágása nélkül, a gép könnyű kormányozhatóságát és lassabb járását követeli, a munka jósága pedig a lehető legmélyebb kapálást. E követelmények szerint a lassabban járó és erősebb kettes ökörfogat lesz alkalmasabb, ha a két rúd helyett egy erősebb középrúdat és olyan jármókat használunk, amelyeknek szélessége alkalmazkodik a répa sortávolságához, ezáltal lehetővé téve az ökröknek a sorok közötti pásztán való járást.

Kétféle típusú kapáló gép van forgalomban. Olyanok, amelyeknél a kések mereven vannak a gép keretéhez erősítve és olyanok, amelyeknél a kések függőlegesen elmozduló, csukló könyökvasakhoz szerelve, a talaj felszínéhez viszonyítva pedig hegyes-, derék- és tompaszög alatt állíthatók be. Utóbbi gép előnye, hogy a kések a talaj egyenlőtlen felületéhez alkalmazkodva emelkedhetnek, vagy sülyedhetnek és ezáltal mindig egyforma mélyen dolgoznak. A különféle szögek alatt beállított késekkel pedig a kapálás minőségét szabályozhatjuk. A talaj felszínéhez viszonyítva a kések nyelét menetirány felé, hegyes szögbe állítva, élük vízszintesen halad a földben. E beállítási módot alkalmazzuk, ha nem porhanyítás, kemény talajon, ahol a kések nem tudnak a földbe hatolni, minduntalan kiugranak, dolgozva pedig téglavastagságu rögöket szakítanak fel. A kések nyelét menetirány felé nagyobb szögben állítva, azok éle ferdén halad és horhanyító munkát végez. E beállítási módot a rendes porhanyító és mély kapálások alkalmából használjuk.

Kések is többféle változatban kaphatók, közöttük a különbség lényegtelen, csak arra ügyeljünk, hogy elég erősek legyenek. Egy géphez legalább két készlet és szükséges az állandó élesítés és kicserélés végett. Különböző házilag is elkészíthetők, igen célszerűen, két munkaszélességre szabva. Ilyenekből a megkapálendő földszív szélessége szerint két hosszút, vagy egy rövidet, egy hosszút, vagy két rövidet szerelünk fel páronként.

Megjegyezni kívánom még, hogy a leg szélső sort kapáló kés, amely a kerék nyomában jár, a legerősebb legyen és a gép keretéhez mereven erősítve, mert a kerék a földet erősen tömöríti és nyomában egy könyökcsuklón dolgozó kés a többiekénél mindig sekélyebben jár.

Mohapel Béla
okl. gazda.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-Áranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyhadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad áruraktár a vasút mellett.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által, a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, Zilahon 1929. július 22-től 26-ig rendezendő gazdasági és falufejlesztési tanfolyam programja és tudnivalói.

A tanfolyam célja: irányt szabni és egy-egy utmutatást adni a falu vezetői számára a magyar földmivelő nép gazdasági téren való szervezése, nevelése és vezetése tekintetében.

A tanfolyamon résztvehet minden a falu kulturája iránt érdeklődéssel viseltető gazda, pap és tanító, férfi vagy nő egyaránt.

A tanfolyam hallgatása teljesen díjtalan.

A tanfolyam résztvevőinek szükség szerint való elszállásolásáról a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület a lehetőség határáig gondoskodik.

A tanfolyamra való jelentkezés helye az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Kolozsvár, Attila-u. 10) és a Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület (dr. Gazda Endre ügyvéd, gazd. egyl. alelnök ur irodája Zilah). A jelentkezés határideje július hó 20.

Az előadások sorrendje.

1. **Július hó 22-én, hétfőn d. e. 8 órakor.** Elnöki megnyitó. Tartja: Br. Jósika Gábor, az E. M. E. elnöke.

1/29 órakor. Falufejlesztésről előadást tart Török Bálint, az E. G. E. titkára.

D. e. 10 órakor. Méhészeti vándorgyűlés a) Elnöki megnyitó. Tartja: Br. Jósika Gábor, az E. M. E. elnöke.

b) Előadás a méhek korcsosodásáról. Tartja: Stief Ottó, az E. M. E. igazgatóválasztmányának tagja.

c) A méhészek szervezkedéséről. Előadást tart: Török Bálint az E. M. E. főtitkára.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés határjárás. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

2. **Július hó 23-án, kedden d. e. 8 órakor** Gabona betegségekről. Előadó: dr. Péter Béla c. gazdasági akadémiai igazgató, egy. m. tanár.

D. e. 10 órakor. A hitelszövetkezetekről. Előadó: dr. Ferenc József, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének jogtanácsosa,

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés egy gazdasági udvarban. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Este. Gazdasági tárgyú film-bemutató.

3. **Július hó 24-én, szerdán d. e. 8 órakor.** Az állattenyésztésről előadást tart: Szász Ferenc földbirtokos.

D. e. 10 órakor. Háziállatok gondozásáról előadást tart: Kellner György főállatorvos

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés határjárással. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Július hó 25-én, csütörtökön d. e. 8 órakor. A falusi biztosításokról. Előadó: Füzessy Dezső, a Minerva Biztosító R.-T. igazgatója.

D. e. 10 órakor. A falu egészségügye. Előadó: dr. Konrády Dániel orvos, egy. m. tanár.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés határjárással. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Este. Gazdasági tárgyú film-bemutató.

Július hó 26-án, pénteken d. e. 8 órakor. Aktuális szőlészeti és gyümölcsészeti kérdésekről előadást tart: Kovács János földbirtokos.

D. e. 10 órakor. A fogyasztási és értékesítési szövetkezetekről. Előadó: Ürmösi József unitárius lelkész.

D. u. 3 órakor. Gazdasági megbeszélés: Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

D. u. 5 órakor a tanfolyam bezárása. A gazdasági megbeszélések a gyakorlati mezőgazdaság, állattenyésztés, növénytermelés, stb. körébe vágó kérdésekről fognak szólni, amelyek részben gazdasági sémákkal, részben moziban film bemutatókkal kapcsolatosan fognak megtartatni.

Kolozsvárt, 1929 június hó 4-én.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Elnöksége.

A kolozsvári gazdasági akadémia hősi halált halt hallgatóinak emlékművet emel a debreceni gazdasági akadémia Ifjusága.

A debreceni gazdasági akadémia ifjusága a világháboruban elesett vitéz elődeiknek, akik az akkori magyar gazdasági akadémia hallgatói voltak, diszes emlékművet emeltek. — Az emlékmű leleplezése folyó hó 20-án fog ünnepélyes keretek között megtörténni. Az emlékműbe aranybetűkkel vannak bevésve az elesett hősöknek a nevei, köztük sok Erdélyben jól ismert név. A kolozsvári gazdasági akadémiát végzett elesett hallgatók közül a következők szerepelnek a dicsőséges halál emlékeztető megörökítő művön: Azzola Lajos, Barcsi János, Bernáld Gábor, Bécsi Miklós, Bokor Ábris, Bonda Géza, Dr. Cséke Jenő, Czirmes Géza, Gr. Degenfeld Schönburg Béla, Gábel József, Gáspár Ferenc, Ghéczy Béla, Garbai Ágoston, Gothárd János, Hadnagy Gábor, Hadnagy Vincze, Hankó Károly, Harácsék László, Haupt Imre, Jeszenszky Béla, Keresztes Lajos, Kerezsi Jenő László, Kiss Jenő, Kiszely Endre, Klopp Jakab, Kovács András, Dr. Macsusek Lajos, Mersich Kálmán, Miskolczy Sándor, Moni Andor, gr. Nemes Nándor, Pap Jenő, Pellet Sándor, Réthy Zsigmond, G. Suba Károly, Szegő Emil, Szentkirályi Ferenc, Szén András, Dr. Tuka Viktor, Unterweger József és Vince, P. Vajna István, Vizi Béla, Záreczky Pál, Zoltán László, Zöldy Jenő. Sok erdélyi magyar család hálája száll a kegyeletes emlékmű felé a leleplezési ünnep alkalmából. Hősi halált halt kedves, szeretett kollegáink emlékét mi is szívünkben örökre őrizni fogjuk.

Ajánlunk legolcsóbban nagymennyiségben Rosa canina magoncokat,

bokorrózsáknak való alany vagy éišővénynek is igen alkalmas.

AMBROSI, FISCHER ÉS TÁRSAI

Faiskolák és szőlőoltványtelepek r.-t.

AIUD—NAGYENYED.

Arjegyzék díjtalan.

Törvények, rendeletek.

Felemelték a buza behozatali vámját. A kormány a buza eddigi 6000 L. vagononkénti behozatali vámját 16.000 L.-re emelte fel. A mezőgazdasági krízis nagyon indokolttá teszi a buza vámvédelmét, mert a tengeren tuli buza beözönlése így is igen nagy veszedelemmel fenyegeti őstermelésünket. Az import vám már életbe is lépett. A vetőmagvak kedvezményes áron való behozatala tekintetében azonban intézkedés nem történt.

EGYLETI ÉLET

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1000 L. alapító díjat fizetett: Gazdakör (Máthé Dénes) Sepsiszentgyörgy.

1929. évre 350 L. tagdíj és E. G. pótdíjat fizetett: Szilágyi S. Báltești (200), Gazdakör Sepsiszentgyörgy (150), Hitelszövetkezet, Gazdakör Nyujtód, Cs. Lázár L. M.-ilye.

Cukorrépatermelői vándorgyűlések. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya, mint a Termelői Szövetsége a folyó év nyarán Erdélyben 3 cukorrépatermelői vándorgyűlést óhajt rendezni. Éspedig Marosludason július hó 14.-én, Marosvásárhelyen július hó 18.-án és Mezőbándon július hó 28.-án. A vándorgyűlések programját az Erdélyi Gazda legközelebbi számában fogjuk közölni.

Az E. G. E. alapszabálmódosításának jóváhagyása. Az E. G. E. tudvalevőleg a gazdasági fiokok alakíthatása céljából módosította volt az alapszabályait. Ismételt tárgyalások eredményeképpen a kolozsvári törvényszék jun. 5.-én jóváhagyta az alapszabályok módosított szövegét. A jóváhagyás a 15 napi felelősségi határidő leteltével fog jogerőssé válni.

Statisztikai adatok az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának tagállományáról és az 1928—29. évi kampány cukorrépa'ermeléséről. Bizonyára érdekelni fogják gazdatársainkat az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya marosvásárhelyi tagozatára vonatkozó alábbi adatok. A marosvásárhelyi termelői körzetben az 1928—29. évi kampányban

a termelők száma 4168 volt,
a bevetett terület 6996 kat. hold volt,
és a kifizetett répa-mennyiség — — 934418 q volt.

Tehát több mint százmillió leít fizetett ki a gyár a cukorrépatermelőknél. A fenti 4168 termelő közül a Szövetségnek tagja volt 4069 termelő, vagyis az összes termelők 97.6% a, a szövetségnek nem volt tagja 99 termelő, vagyis az összes termelők 2.4%-a. Nem tagok közül

56 kisebbségi 24409 q répával
43 román 10641 „ „

Össz. 99 termelő 35050 q répával (3.8%).

Az 1928. évi vetésterület és az azon termelt répamennyiség megoszlása a következő volt:

	Termelők száma	%	Bevetett terület	%	Kifizetett répa mm.	%
Román . . .	1465	35	2034 hold	29	260218—	28
Kisebbségi .	2703	65	4958 „	71	674200—	72
Összesen:	4168		6992 hold		934418—	

A román répatermelőknél 4%-a nem szövetségi tag, a kisebbségi répatermelőknél 2.6%-a nem szövetségi tag.

A szövetség aradi tagozatának kivétel nélkül minden aradvidéki termelői körzetbeli gazda tagja volt.

Vegyes közlemények

T. Nagy Imre 80 éves.

Azok előtt, akik a gazdatársadalmi szervezkedés ügye iránt régi idők óta állandóan érdeklődnek, jól ismert a T. Nagy Imre neve, aki az idén életének 80. ik esztendejébe lépett. Amikor a gazdatársadalom szervezkedése még gyermekkorát élte, ő ott volt a bölcsőnél. — A tenyészikavásárok, gazdasági tanfolyamok, előadások stb. rendezésének ő volt a lelke. Ő szerkesztette a *Csiki Gazda* c. szaklapot, képviselte a vármegyénél a gazdatársadalom érdekeit, vezette a megyei faiskolát, buzdította a gazdákat a tömörülésre. Most, amikor hosszas szünetelés után a Csikmegyei G. E. új életre kelt, ismét ő állott az élen. Törődött testtel, de fiatalosan lelkesedni tudó lélekkel és törhetetlen reménységgel hívta a gazdákat a gazdalobogó alá. 80 éves születése napja alkalmából szívünk egész melegével üdvözljük T. Nagy Imrét, mint a közért önzetlenül és kitartással dolgozni tudó férfi mintaképét.

A Szatmár-megyei Gazdasági Egylet titkára megvált állásától. Dr. Buday Béla, a Sz. G. E. titkára, aki alig egy éve vállalta e tiszttséget, lemondott állásáról, mivel Karánsebesre kinevezték agronomnak. — Távozását őszintén sajnáljuk, mivel egy értékes munkacserőt veszített benne Szatmár-vármegye gazdaközönsége. Távozásával a *Szatmári Gazda* c. gazd. folyóiratszerkesztői tiszttségétől is megválnak.

Időjárás: A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása május hóról a következőket jelenti: a maximális légnyomás 719.2 volt május 26.-án. A minimum pedig 707.1 volt május 17.-én. A legnagyobb meleg +28.8° C volt május 1.-én. A legkisebb meleg +4.8° C volt május 7.-én. A május havi átlagos hőmérséklet +16.20 volt. A legnagyobb csapadék 21.3 mm. volt május 19.-én. A csapadék egész havi mennyisége 83.7 mm. volt. A csapadékos napok száma 17.

A Szolnokdoboka vármegyei Gazdasági Egylet igazgató-választmánya a legutóbbi ülésén a szeszadó törvény módosítása kapcsán felírt a pénzügyminiszterhez. — Feliratában a jelenleg érvényben lévő és az alkoholtartalmú italok készítéséről, forgalombahozataláról és az ezzel kapcsolatos visszaélések megtorlásáról szóló törvénynek, egy a gazdaközönségre sérelmes intézkedésére hívja fel a miniszter úr figyelmét. Idézett törvény megengedi, hogy a mezőgazd. szeszgyárak a részükre kiosztott szeszkontingenst más szeszgyárakra, miniszteri engedéllyel, átruházzák. A törvény ezen rendelkezése ellentétben áll a mezőgazd. szeszgyárakról szóló 1899. évi XII. és az 1900. évi IX. törvénycikk rendelkezéseivel. Ezek szerint: „Az engedélyezett szeszkontingens a földbirtoknak tartozékát képezi és az külön adásvétel tárgyát nem képezheti.” Idézett jogszabály a mezőgazdasági érdekek megvédése végett hozott s annak mellőzése folytán alábbi károsodások érik a gazdaközönséget: 1. Olyan területen, hol a szeszgyárak eladják kontingensüket, a gabona ára leesik, mert nincs vásárló arra a mennyiségre, melyet eddig a szeszgyárak dolgoztak fel. 2. A szeszgyártás állathizlalással kapcsolatos s így ahol a szeszgyárak nem dolgoznak, ott nem vásárol a szeszgyár a hizlaláshoz állatot sem, mely az állatárak eséséhez is vezet. 3. Állathizlaláshoz a szeszgyárak szénát, szalmát és más szalastakarmányokat, valamint korpát, kukurica-darát szottak vásárolni. Szeszgyári üzemek megszűnése esetén — a kontingens eladása folytán — az ilyen beszerzések mind elmaradnak és jelentős kárt okoznak a gazdaközönségnek. 4. A legsúlyosabb kár éri azonban a gazdákat azáltal, hogy a szeszkontingens eladása folytán megszünt szeszgyári hizlaldák nem termelnek trágyát s így éppen azokon a vidékeken csökkennek a talajjavítási munkálatok, amelyen szeszgyárakat és kontingenst engedélyezett a kormány azzal a

céllal, hogy a sovány földek feljavíthatók legyenek. Fenti indokok alapján kéri az egylet a minisztert, hogy az új szeszadótörvényben határozott rendelkezést vétesse fel arra nézve, hogy a szeszgyárak kontingensüket se el ne adhassák, se semmi más címen át ne ruházhassák más gyárakra. Ezt az intézkedést az ország mezőgazdasági érdeke kívánja. Legelső sorban vennék hasznát ennek azok a vármegyék, melyek sovány, kiélt földeken gazdálkodnak s amelyeknek kisgazdaközönségét a mai rendszer fenntartása súlyos gazdasági krízisbe sodorta.

Árviz, jégverés Szamos és Kolozs-megyékben. Junius hó 10.-én este tomboló vihar vonult végig Dés, Ördöngösfüzes, Kérő, Szentgotthárd, Alsó-Felsőoroszfalu, Kékes, Bethlen községek felett. Az árviz igen sok lakóházat, gazdasági épületet, állatot, takarmányt sodort magával. A vetéseket leiszapolta, az utakat elvitte, sőt ember életben is kárt tett. Másnap, vagyis 11.-én d. e. nagy jégvihar vonult át az idén már másodszor Kolozsvár felett is. A jég a vetéseken kívül a gyümölcsösökben okozott jelentékeny károkat.

A szőlősgazdák figyelmébe. Szőlősgazdáink mind máig nem nagy figyelmet fordítottak a szőlőmoly kártételére, pedig ha nagyobb mértékben támadja meg a szőlőket, pótolhatatlan károkat okozhat. Most junius folyamán esténként rajzik a molypille és a rajzást követőleg 4—5 napon belül a fiatal fűrtökre lerakott petékből kikel a hernyó, mely mohó falánksággal rágja le a szőlőfűrtöket. Kártétele akkor látható, mikor a fűrtöcskéket összefonja és teljesen elpusztítja a fűrtöt. El-lene csakis arzén mérge-szerrel lehet védekezni és pedig legjobban bevált erre az Arzola, mely a rézgálicoldatba keverendő és így együtt permetezhető ki a bordólével. (100 liter rézgálicoldathoz 50 deka Arzola keverendő). Ezt a védekezést ajánlatos már most megejteni, hogy a kikelő kis hernyók már mérgezett ele-delhez jussanak és azonnal elpusztuljanak. A gazdasági egyesület gondoskodott arról, hogy ezen legjobban bevált arzénos permetezőszer bármily mennyiségben beszerezhető legyen a Nagyenyedi Hangya fogyasztási szövetkezetben.

A bögözi állatkiállítás és fejőverseny. Bögöz községben szinte a község egész gazdaközönsége a tarka tehén tenyésztésére tért át, a múlt évben nagy költséggel Svájból importált apaállatot szerzett s tejszövetkezet szervezése útján igyekezett a tehenészettel foglalkozókat jövedelemhez juttatni. A községben junius hó 2.-án állatdíjazás és fejőverseny volt. A faji jelleget leghibátlanabban feltüntető állatok versenyén a következő gazdák tehenei kaptak díjakat: 1. *Buksa János* 500 leu, 2. *Kardalus Ferenc* 300 leu, 3. *Benedek Mózes* 200 leu, 4. *Mihályi Domokos* oklevél. — A fejőverseny díjnyertesei a következők: 1. *Jónás Ferenc* 500 leu, 2. *Csomor István* 300 leu, 3. *Szilágyi József* 200 leu, 4. *Incze Sándor* oklevél. Az üszőversenyen az első díjat *Gothárd József* üszője nyerte el. A bíráló bizottság 200 leu jutalmat ítélt meg *Ilyés Ferenc* bikagondozó-nak is.

A Csikmegyei Gazdasági Egyesület reorganizálása és a falusi gazdakörök alakításának munkája rohamos léptekben halad előre Csikmegyében. Tekintettel a szorgos munkaidőre, az egyesület vezetősége az ünnepnapokat használja fel a szervezés munkájára. Urnapján és vasárnap *Borzsovában, Delnén, Pálfalván, Tusnádon, Ujtusnádon, Karcfalván, Jenőfalván,* és *Csomortánban* voltak gazdaggyűlések. Megalakultak eddig a gazdakörök: *Csikszentmihályon, Szentkirályon, Szentimrén* és *Szent-simonon*. A szervező munka erőteljes lendülettel folyik a vármegyében, amelynek eredménye rövidesen kialakítja az egységes vármegyei gazdafrontot.

A cukorrépa vetésekben fellépett a gyökérfekély Erdély több répatermelő vidékén. A gazdák csilisalétróm alkalmazásával igyekeztek segíteni a bajon, ami által többnyire sikerült is nagyrészen gyorsan átsegíteni a fiatal vetéseket a gyökérfekély elhatalmasodására legalkalmasabb stádiumon.

A kormány visszavonja a borexport korlátozására vonatkozó rendeletét. A földmivelségi miniszter legutóbbi rendeletet adott ki, mely szerint külföldre irányuló borszállít-mányokhoz a földmivelségi miniszter engedélye szükséges s ezenkívül a szállítmány kémiai analízise is, mert ennek hiányában a vasut megtagadhatja a bor szállítást. A képviselők és szenátorok a rendelet megjelenése után felkeresték Maniu miniszterelnököt s felvilágo-sították azokról a mérhetetlen károkról, amelyek e rendelet folytán az ország bortermelőit érik. A miniszterelnök kijelentette, azonnal intéz-kedni fog, hogy ezt a sérelmes rendeletet mi-előbb vonják vissza. A rendelet kiadásának a gondolata Garafildtől származott, ki így gon-dolta a román bor külföldi hírnevét meg-alapozhatónak. Sajnos az ilyen intézkedéssel egyebet, mint a kivitelt megnehezítését, elérni nem lehet. Kívánatos volna a rendeletnek mielőbbi hatályon kívül helyezése.

Egy öreg gazdatiszt. *Deák Gergely* (Nagyida—Iuda-Mare, u. p. Teke-Teacă) akármilyen csekély fizetés mellett bármily egyszerű állást vállalna, csak a mindennapi betevő falat-nak a biztosíthatása céljából. Öreg napjaira állástalanul maradt derék gazdatársunk sorait nem az apróhirdetések közé iktatjuk, hanem e helyen kérjük gazdatársainkat, hogy ha tehe-tik felebarátunknak és gazdatársunknak nyujt-sanak lehetőséget arra, hogy a mindennapi kenyeret a maga és felesége részére meg-kereshesse. Érdemes embert támogat, aki Deák Gergelyt bármily szerényke kis álláshoz, munka-alkalomhoz juttatja. Címe a fenti. Megkere-séseket Szerkesztőségünk is szívesen közvetít.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nál biztosít, az közvetve az egyesü-letet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Gazdák és kertészek figyelmébe!

Fizessen elő a legjobbnak tartott és elismerten legkomolyabb magyar gazdasági folyóiratra, a

»NÖVÉNYVÉDELEM«

valamint a legjobb magyar kertészeti szaklapra, a

»KERTÉSZET«

egész évfolyamára. Mindkét lap havonként egy-szer, szakszerű ábrákkal ellátva jelenik meg. A folyóiratok dus tartalmánál fogva, ha év végén az összegyűjtött példányokat beköötteti,

két elsőrangú szakkönyvre

tesz szerl. Dr. Kerekes Lajos és Dr. Jezzenszky Árpád szerkesztése, valamint a magyar Föld-mivelségi Minisztérium kiadása garantálják, hogy e folyóiratok minden egyes példánya

szakszerű segítőtársa

ugy a gazdának, mint a kertésznek egyaránt. A két lap előfizetési ára együtt: egy évre 400 leu, félévre 200 leu, negyedévre 100 leu.

Kérjen azonnal mindkét lapból

ingyen mutatványszámot!

„ELLENZÉK“ könyvosztálya, Kolozsvár, Str. Universitáții (v. Egyetem-u.) 8.

PIAC.

Műtrágya-árak az 1929. évi őszi időnyre.

A szuperfoszfát műtrágya-árak az 1929. évi őszi időnyre változatlanok maradtak, míg fizetési feltételekben egy kisebb módosítás történt. A superfoszfát, keveréktrágyák, szaruliszt, enyvtelenített csontliszt a szállítás napjától számított 6 hónapos váltóval fedezendő, amelyből 2 hónap kamatmentes és 4 hónapra évi 15% kamattal számítandó. A váltók a megrendelés feladásával egyidejűleg küldendők be és a lejárat napja az előírt szállítási dátum utáni 10 nappal számítandó, vagyis ha valaki a műtrágya leszállítását szeptember 1-re kívánja, úgy a 6 havi hitel szeptember 10-től számítandó. A váltóösszegnek az áruértékről, hozzáadva a kamatokat és számlabélyeget, mely utóbbi 1.2% -ot tesz ki, kell szólnia.

Kézpénzfizetés esetén, az áru szállítása előtt, 4% pénztárgedményt ad a gyár és a skontót az esetleges jutalék és rabatt levonása után fennmaradó összegből számítja. A provízió, illetőleg rabatt az áru értékéből exclusive zsákérték lesz számítva.

Azon rendelések után, amelyek leszállítása augusztus 15-e előtt történik, külön 2% rabatot ad a gyár.

Az áru elszállításától számított 3 hónapon belüli fizetéseknél a harmadik hónap kamatmentes.

A kálisó a megrendelés feladásakor, vagyis az áru leszállítása előtt fizetendő, netto kassa minden levonás nélkül. Hitel igénybevétele esetén 15% évi kamatot számít fel a gyár, és a kamat kiszámítása a szállítási terminus utáni 10 naptól kezdődik. Kálisónál sem rabatt, sem skontó vagy egyéb levonás nincsen.

Saazi komlópiac. A saazi komlópiac irányzata hosszabb idő óta változatlanul nyugodt, a forgalom csekély, naponta csupán 20-30 q áru cserél gazdát. Az árak folytonosan csökkentek: Junius 3-án az 1928. évi saazi komlóért 800-1000 cseh koronát fizettek 50 kg-kint. Egyéb áruban a forgalom még csekélyebb volt, különösen a tranzit külföldi áruban, amelyet a vevők hosszabb idő óta nem keresnek. 1928. évi Ausha és Raudnitzi-komló-450-650, lengyel és jugoszláv áru 300-400 cseh korona 50 kg-kint. A komlótelepek ezidei állása kielégítő, a növények legtöbb helyen elérték, vagy meg is haladták az 1 méter magasságot. Rovatkár eddig nincsen, elenyésző csekély kivételtől eltekintve.

A nagyenyedi állatvásár a gyenge felhajtás és a rossz időjárás miatt csak közepesen sikerült. A fejős juhok ára bárány nélkül 500-600 lej volt. A bárány darabját 150-300 lejjel fizették minőség szerint. Gyengébb fejős teheneikért 6-7 ezer lejt adtak. Jó fejős tehén ára 8-12 ezer lej volt. A kivitelre alkalmas ökör ára élősúlyban kilónként 21-28 lej volt. Egy pár igen szép ökör 42 ezer lejért cserélt gazdát.

Piaci árak Brassóban.

Marhahus, levesnek kg. 38-40, marhahus, peccsenye 54-56, sertéshus combja 60, sertéshus karaj kg. 68-72, zsirszalonna 68-72, zsir 96, tojás drb. 2.50-2.80, csirke párja 80-120 lej. Élő állatok kilóra: export ökör élősúly kg. 22-24, sertés élősúly kg. 40-43, igás ökör drb. 7000-11.000, ló drb. 5000-15.000, ló luxus drb. 18.000-24.000 lei. Terményárak nagyban: buza q. 770-800, rozs 580-620, árpa, sör 550-590, árpa, takarmány 500-530, zab 580-600, tengeri, szemes 800-810, bab, fehér 2500-2800, burgonya 150-170. Takarmányárak nagyban: per 100 kg.: széna préselt 200-240, széna, laza 140-180, szalma, laza 80-100, korpa 430-460.

Bánáti terménypiac.

Tengeriben a kereslet megélnéült. Brassó és vidéki burgonya ab Temesvár 200 lei. A buza ára prompt 720 lej.

Gabonaárak Temesváron. Buza 720-730, árpa 620, kukorica 725-730, zab 610-620, korpa 450, krumpli 250 lej mázsánként.

Gabonaárak Székelyudvarhelyen. Buza 120-130, rozs 100-105, árpa 100-105, zab 60-65, kukorica 100-105, krumpli 18-20 lej 20 literes vékánként.

Többtermelés gazdagodáshoz vezet!

A többtermelés módja az alábbi értékes szakkönyvekből ismerhető meg:

Állattenyésztés.	Lei	Mezőgazdaság.	Lei
Bernátsky—Kredits: Baromfitenyésztés	143—	Bernátsky: A mezőgazdaság alapelvei	109—
Dorner: Sertésenyésztés, 2. kiadás	612—	Gazdák könyve	170—
Guoth: A pata és csülök ápolása	289—	Gyárfás J.: A szántóföld helyes művelése	102—
Illés Lajos: Nyúl- és kecskenyésztés	136—	Kádócsa: Mezőgazdasági növényeink fontosságabb állati ellenségei	129—
Kovácsy B.: Juhtenyésztés és gyapjuisme	102—	Máté: A földbirtok reformtörvény és novella	326—
Kredits: Baromfitenyésztés, 2. kiadás	143—	Mezőgazdasági lexikon. Szerk. Bezeredy Adorján és Szilassy Zoltán. Két kötet	1632—
Mócsy: Lótenyésztés	88—	Prack: A kisbirtok helyes berendezése	109—
Répássy M.: Édesvízi halászat	95—	Rerrich: A kertés ház	102—
Révész Gyula: A sertések nevelése	51—		
Schandl J.: Szarvasmarhatenyésztés	109—	Méhészet.	
Szönyey Lórántné: A modern csirkefarm	136—	Ignác Sándor: Méhészet, 3. kiadás	136—
		" " " " Méhészeti kiskaté	37—
Gabona-élék termesztése.		Szőlő, bor.	
Häuser J.: Vetés- és növényápolás	129—	Bernátsky: Szőlőművelés	129—
Papp M.: A gabonafélék helyes termesztése	48—	Osztrovszkiné: Szőlő és must	190—
		Pettenkoffer: A bor, annak készítése és kezelése	286—
Gyümölcsstermesztés és értékesítés.		Römbay Dezső: Szőlőművelés	122—
Bernátsky: Gyümölcskertészet	136—	" " " " Szőlőművelés, Kötve	156—
Buchta Győző: A gyümölcs- és zöldségfélék értékesítése, eltartása és konzerválása	158—		
Hérics-Tóth-Osztrovszky: Gyümölcsök szeszipari feldolgozása	143—	Takarmánynövények termesztése, rét, legelő.	
Horn János: Gyümölcsstermesztés	340—	Bittera: A kukorica mint szemestermény és mint takarmánynövény	95—
Szemere László: A háztartási konzervkészítés ábécéje	109—	Dorner: Rét- és legelőművelés	476—
		Erekly K.: A zöldtakarmánymalom és a nagy istállóüzemek	158—
Kerti növények termesztése.		Fehér: Takarmánynövények termesztése	68—
Bernátsky: Az ehető gombák	143—	Károly Rezső: Rét- és legelőművelés	136—
" " " " A veteményes kert	190—		
Bittera: Kender és len	102—	Talajművelés.	
Csérer Gyula: A konyhakert	48—	Ballenegger R.: Talajművelés és talajjavítás	68—
Darvas: Hazai gyógynövényeink ismertetése	255—	Bittera: Műtrágyák és műtrágyázás	150—
Darvas—Magyar—Kossa: Hazai gyógynövények ismertetése és orvosi használata	510—	" " " " Szerves trágyák	61—
Dorner B.: Burgonyatermesztés, 2. kiadás	143—	Dorner: Kereskedelmi trágyák	496—
Illés Lajos: A cirok, köles, repce, mák és napraforgó termesztése	61—	Herzfelder: Szikes talajok javítása	68—
Magyar—Kossa: Hazai gyógynövények hatása és orvosi használata	255—	Wildt: Gazdasági vegytan	102—
Sávoly: Ezer útbaigazítás a gyakorlati kertészetben	218—	Tejgazdaság.	
		Éltető: Vaj- és sajtgyártás	136—
		Gratz Ottó: A kisgazda fejőstehene és tejgazdasága	122—

Alábbi szelvényt vágja ki, töltsé ki és küldje be:

T. LEPAGE könyvkereskedés, Cluj-Kolozsvár.

Kérem utánvétellel, számlámra, a következő szakkönyveket:

Névalírás és cím:

Ha csodás gyümölcsstermesztést akar, permetezzen télen „SZULFAROL” kénvegyület permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmat, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ősztől kora avaszig, rügyakadásig permetezzünk 2%-os Szulfarol oldattal!

Lerakatok: Alud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulafehértváros: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sindicatul Viticol Timiş-Torontal; Bistrița-Beszterce: Verkaufshalle; Braşov-Brassó: Krafft & Herberth; Carciul Mari-Nagykaroly: Spitz Mór; Covasna-Kovácszna: Wittenberger Mór; Cernăuți-Caerovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S-sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricolă Someş-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamos-ujvár: Florian Jakab; Győrök-Győrök: Michael Schneberger; Luduşul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Székelyudvarhely: Varró Elek; Oradea Mare-Nagyvárad: Reuniunea Agricolă Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oravița-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszombat: Carl F. Jickeli; Sighişoara-Szegesvár: I. L. & A. Hessheimer; Teremia Mare-Nagyteremi: Primăria; Tg.-Mureş-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timişoara-Temesvár: I. Faicivici, Bulev. Reg. Ferd. 8.; Turda-Torda: J. Eszényi.

Vezérképviselő: FREDERIC SPODHEIM & Co. Bucureşti, Bulev. Elisabeta No. 3.

Nyomatott a Minerva R.-T. könyvnyomdai műintézetében Cluj-Kolozsvár, (Brassal-ucca 5. szám.)

Vértetű ellen minden sebhelyet megvéd az „ALMOLA” kátrány-készítmény

A legolcsóbb Arzén permetezőszer! ARZOLA „45” olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszer. Szőlőben: megöli a molyt. Cyümölcsösben: megöli minden rágó férget. Lóherében, lucernában: áptionbogár, böde stb. ellen.